

Báthori Csaba
Székely Magda temetésén
2007. V. 17-én

Pár lépéssel a temető emelkedő oldalfala mellett állok meg. Tétován kecmereg ki, félek, hogy megbüntetnek szabálytalan parkolásért. Elvontatják a kocsit, mire véget ér a szertartás. Onnan lefele csorgunk. A bejárat ismeretlen, soha nem jártam itt. Rozsdás, csorbán egymásnak döntött kapuszárny, kapedlis ifjak lézengenek a bejárat körül. Őrzik a temetőt. Itt a halottakat is őrizni és vigasztalni szokás. Nem léphetek, tudom, önkényesen, tetszés szerint. Itt a lépteket szabályok igazgatják. De nincs is itt senki, aki szólna hibáimért. Fejemre lapítom a kapedlit, de nincs csatom feltűzni. Annyi szél jár, hogy bármikor lepottyanhat. Várok is arra, hogy bármi megtörténhet itt velem. Még a szívem is fordulhat. Senkire nem nézek, ösztönösen. Befurakszom a felravatalozott urnától jobbra szomorkodó férfiak tömegébe. Elöttem egy piros hajú asszony ül fedetlen fővel. A másik szárnyon nők, asszonyok, nénik állnak, zömmel kendőben, teli homlokkal. Beszéd hangzanak el. Arra figyelek, ami a beszédekben hamis. Most támad, ez elfojtott élet utóhullámain, valami magasztos, életet eltakaró kegyeleti tisztelet, amely eddig láthatatlannak rémlett. Nagy költészet születik most? Igen, igen. Ennek a költészetnek szüksége volt az áldozatra, hogy érvénye megmutatkozzék. Az alkotó életéhez nem fért közel a közfigyelem. Most pedig mindenki egyenként figyel. Nem is tudom, számolom-e a gyászolókat – bánkódhatunk vagy százan. A falhoz helyezik az urnát, a fal mögött a köztvéce zöld vas-arabeszkjei, rozsdafoltos

vakablakai, horpadt házteteje. Egyre nehezebb figyelni a beszédekre. Az özvegy férj saját versben búcsúztatja feleségét. A gyász és a szó elentétben áll. Van egy pillanat, és akkor nem lehet beszélni, csak hallgatni, vagy ügyesen beszélni a némasággal. Egy széket tolnak a volt államfő rogyadozó lábai elé. Egy másik szónok egy dedikációt idéz: „Magda nénétek”. Sok a beszéd, Magda hallgat. Mégis úgy tűnik, gyorsan halad az idő. Tömör költő, tömör halott. Filmet perget egy fiatalember. És mi a különbség, hogy nem közöl többé *szellőtlen almáról* egy alig-alig író költő, s hogy nem üzenhet egy szót sem *porból és hamuból* egy elszórtlanodott halandó? Költő-e, aki hosszú időn át nem tud új tárgyra röppenni, nem tud más kanyarba tévedni, s csak a régít pendíti újra meg újra, s mintegy abba kapaszkodik? A költői helyzet vers nélkül is másféle állapot. Ha ezt a belső éghajlatot nem éri erkölcsi kataklizma; ha a költői megszólalást nem ássa alá tudatos némasági fogadalom; s ha mindig a kapuban áll, akkor a költő örökké költő marad. Magda megérkezik majd magasabbra, egy szál virággal a kezében, és azt kérdezi: javult-e a túlvilág, ha én feltámadhatok? És az áldozatok feltámadása enyhíti-e haláluk fájdalmát? Magda nincs itt többé közöttünk. De mi a jelentése annak, hogy valaha itt volt? Most, hogy nincs, egy pillanatra jobbnak tűnik a világ, mert művészete felmagasítja azt. Megpróbálom lényeges jóságát a horizontra emelni. Ő most már nem hozzánk, hanem belőlünk beszél.